

Trung Quốc

CHUẨN BỊ ĐẠI HỘI ĐẢNG LẦN THỨ XVII

PGS. TS ĐỖ TIẾN SÂM

Viện Nghiên cứu Trung Quốc

Theo thông báo của Bộ Chính trị Đảng Cộng sản (ĐCS) Trung Quốc, Đại hội đại biểu toàn quốc ĐCS Trung Quốc lần thứ XVII dự kiến sẽ được khai mạc vào ngày 15 – 10 – 2007 tại thủ đô Bắc Kinh. Đây là một sự kiện lớn trong đời sống chính trị của Đảng, Nhà nước và nhân dân Trung Quốc.

Đại hội XVII ĐCS Trung Quốc là một lần đại hội quan trọng được tiến hành trong “giai đoạn then chốt” của sự nghiệp cải cách mở cửa của Trung Quốc, nhằm thực hiện mục tiêu xây dựng toàn diện xã hội khá giả. Vì vậy, công tác chuẩn bị cho đại hội được tiến hành kỹ lưỡng, nghiêm túc.

Nhằm tạo sự thống nhất về tư tưởng trong toàn Đảng, nhất là với đội ngũ cán bộ cấp cao của Đảng, ngày 25 – 6 – 2007 vừa qua, tại lớp tiến tu cán bộ cao cấp

cấp tỉnh của trường Đảng Trung ương, Tổng Bí thư ĐCS Trung Quốc, Chủ tịch nước, Chủ tịch Quân uỷ Trung ương Trung Quốc - Hồ Cẩm Đào đã có bài phát biểu quan trọng. Dư luận quốc tế cho rằng, nội dung bài phát biểu đã thể hiện tinh thần báo cáo chính trị của Đại hội XVII. Trong bài phát biểu này, đồng chí Hồ Cẩm Đào đã trình bày và phân tích một loạt nội dung quan trọng về phát triển CNXH đặc sắc Trung Quốc trên các lĩnh vực kinh tế, chính trị, văn hoá và xã hội.

Về mặt kinh tế, Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào nói: thực hiện phát triển kinh tế quốc dân *vừa tốt vừa nhanh*, điều quan trọng là phải đạt được những tiến triển quan trọng trong việc *chuyển đổi phương thức phát triển kinh tế và hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường XHCN*. Trong chuyển đổi phương thức phát triển kinh

tế, đồng chí cho rằng: Cần phải nắm vững sâu sắc hơn nữa, tự giác hơn nữa *quy luật phát triển kinh tế*, quyết tâm hơn nữa, áp dụng các biện pháp có hiệu quả hơn nữa nhằm nâng cao *chất lượng và hiệu quả* phát triển kinh tế. Trong việc hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường XHCN, đồng chí nhấn mạnh: Cần phải kiên trì và hoàn thiện chế độ kinh tế cơ bản, từ đó *“hình thành* cục diện mới trong đó kinh tế các loại sở hữu *cạnh tranh bình đẳng, thúc đẩy lẫn nhau,...hình thành* hệ thống điều tiết vĩ mô có lợi cho phát triển khoa học,...*hình thành* ưu thế mới khi tham gia hợp tác và cạnh tranh kinh tế quốc tế trong điều kiện toàn cầu hoá kinh tế”.

Về mặt chính trị, Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào nói: Phát triển nền chính trị dân chủ XHCN là mục tiêu phấn đấu không thay đổi của ĐCS Trung Quốc. Tuy nhiên, trong bối cảnh công cuộc cải cách mở cửa ở Trung Quốc đang đứng trước những *vấn đề mới, tình hình mới*, đồng chí cho rằng: Cải cách thể chế chính trị ở Trung Quốc *“cần phải* kiên trì phương hướng chính trị đúng đắn, *cần phải* không ngừng tiến lên cùng với sự phát triển của kinh tế xã hội, nỗ lực không ngừng nâng cao độ thích ứng tích cực tham gia chính trị của nhân dân... đẩy nhanh thể chế quản lý hành chính, nhấn mạnh chức năng quản lý xã hội và dịch vụ công của chính phủ”.

Về mặt văn hoá, Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào cho rằng, tăng cường xây dựng văn

hoá XHCN là yêu cầu không ngừng đáp ứng nhu cầu văn hoá, tinh thần ngày càng nâng cao của quần chúng nhân dân, là yêu cầu thực hiện toàn diện chiến lược phát triển của Đảng và Nhà nước...

Về mặt xã hội, theo Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào: Xây dựng xã hội và quyền lợi thiết thực của nhân dân có liên quan mật thiết với nhau, cần phải đặt ở vị trí nổi bật hơn nữa. Muốn tăng cường xây dựng xã hội, phải lấy việc giải quyết vấn đề quyền lợi mà quần chúng nhân dân *quan tâm nhất, trực tiếp nhất, hiện thực nhất* làm trọng điểm, làm cho thành quả phát triển kinh tế được thể hiện nhiều hơn nữa trong việc cải thiện đời sống của nhân dân.

Về vấn đề xây dựng Đảng, Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào nhấn mạnh: Phải tiếp tục thúc đẩy một cách tích cực, ổn định, chắc chắn công tác xây dựng dân chủ trong Đảng, làm cho ý thức dân chủ trong Đảng được tăng cường, chế độ dân chủ trong Đảng được kiện toàn, sức sáng tạo của Đảng được phát huy đầy đủ.

Nhằm thực hiện những nhiệm vụ nêu trên, đồng chí Hồ Cẩm Đào đã nêu lên một số quan điểm cơ bản: *Một là*, phải kiên định không thay đổi *“giải phóng tư tưởng”*, vì đây là “bảo bối to lớn để Đảng ứng phó với mọi vấn đề mới tình hình mới” trên con đường phát triển; *hai là*, kiên định không thay đổi *“cải cách mở cửa”*, khẳng định đây là yêu cầu tất yếu của việc giải phóng và phát triển sức sản

xuất xã hội; *ba là*, kiên định không thay đổi *quan điểm phát triển khoa học và xây dựng xã hội hài hoà*, vì đây là yêu cầu nội tại để phát triển kinh tế - xã hội vừa tốt vừa nhanh; *bốn là*, kiên định không thay đổi *mục tiêu xây dựng toàn diện xã hội khá giả*.

Ngoài ra, nhằm uốn nắn lại tư tưởng “lạc quan quá mức” của một số cán bộ, đảng viên, Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào trong bài phát biểu này đã nhấn mạnh: toàn Đảng, đặc biệt là cán bộ cấp cao cần phải ghi nhớ tình hình cơ bản *Trung Quốc vẫn nằm trong giai đoạn đầu của CNXH, nhận rõ tính quan trọng, tính lâu dài, tính to lớn* của việc xây dựng toàn diện xã hội khá giả.

Cùng với việc chuẩn bị lý luận, việc bầu cử đại biểu và kiện toàn đội ngũ lãnh đạo các cấp cũng được ĐCS Trung Quốc tiến hành một cách cẩn thận và chu đáo.

Về *đại biểu đi dự Đại hội*, Hội nghị Trung ương 6 khoá XVI ĐCS Trung Quốc (11-2006) đã ra nghị quyết nêu rõ: Số lượng đại biểu đi dự Đại hội XVII là 2220 người, tăng thêm 100 đại biểu so với Đại hội XVI. Lý do của việc tăng thêm này: *một là*, số lượng đảng viên mới sau Đại hội XVI đã tăng thêm 6 triệu người; *hai là*, nhằm tăng thêm số đại biểu công tác và sản xuất ở tuyến một. Sau quyết định của Hội nghị Trung ương 6 khoá XVI, Trung ương ĐCS

Trung Quốc đã ban hành *Thông tri về việc bầu cử đại biểu đi dự Đại hội XVII*. Thông tri đã nêu lên những quy định cụ thể về việc bầu cử đại biểu với 5 bước bao gồm: Tiến cử lập danh sách, khảo sát, xác định danh sách và thông báo công khai, chốt lại danh sách bầu cử. Thông tri cũng nêu rõ phải mở rộng tỷ lệ bầu cử có số dư, nhìn chung là 15%, tăng 5% so với khi bầu cử đại biểu đi dự Đại hội XVI. Kết quả là, tính đến cuối tháng 6 – 2007, số lượng đại biểu chính thức được bầu là 2217 người. Trong đó có 28,4% đại biểu công tác và sản xuất ở tuyến một, điều đó thể hiện tính *đại diện rộng rãi* của cơ cấu đại biểu đi dự Đại hội đại biểu toàn quốc của ĐCS Trung Quốc. Điều đáng chú ý là, ngoài số đại biểu đến từ các lĩnh vực kinh tế, khoa học kỹ thuật, chính trị - pháp luật, giáo dục; còn có nhiều đại biểu được bầu từ các tổ chức Đảng trong các tổ chức kinh tế mới và tổ chức xã hội mới. Tỷ lệ đại biểu bầu mới và người dân tộc thiểu số phân biệt chiếm 20,1% và 10,9% trong tổng số đại biểu. Số đại biểu dưới 55 tuổi chiếm 70,4% tổng số, tăng 7,2% so với Đại hội XVI.

Việc kiện toàn ban lãnh đạo các cấp ở địa phương, được bắt đầu từ tháng 10 – 2006, đến nay đã hoàn tất. Các địa phương đã xuất phát từ yêu cầu cần nâng cao năng lực cầm quyền của Đảng, tích cực thúc đẩy cải cách ban lãnh đạo,

thực hiện chế độ thường vụ phân công phụ trách, phát huy vai trò lãnh đạo tập thể của đảng uỷ và thường vụ đảng uỷ, hoàn thiện thể chế lãnh đạo và cơ chế cải cách chế độ nhân sự cán bộ. Đợt kiện toàn đội ngũ lãnh đạo chuẩn bị nhân sự cho Đại hội XVII lần này có một số đặc điểm như sau:

Một là, giảm bớt chức vụ phó bí thư, hình thành mô hình “một chánh hai phó”. Trừ một số địa phương cá biệt ra, tuyệt đại đa số cấp uỷ đảng đều sắp xếp 2 vị phó bí thư. Nhờ vậy, so với các nhiệm kỳ trước, số phó bí thư cấp tỉnh, khu tự trị, thành phố trực thuộc Trung ương giảm được 91 người, còn số phó bí thư thành phố cấp địa khu (dưới cấp tỉnh trên cấp huyện) cấp huyện và xã phân biệt giảm được 806 người, 5.165 người và 41.476 người. Việc giảm bớt này cũng góp phần làm giảm “giá thành hành chính”. Bởi vì, chi phí cho một vị phó bí thư cấp tỉnh và tương đương một năm là 300.000 NDT, số tiền tương đương với chi phí cho 10 công chức trong một năm.

Hai là, giảm bớt số chức vụ trong ban lãnh đạo. Theo thống kê, số lãnh đạo tỉnh, và tương đương kỳ này giảm được 21 người so với khoá trước; còn 3 cấp thành phố cấp địa khu, huyện, xã phân biệt giảm được 149 người, 859 người và 34.368 người.

Ba là, số người kiêm nhiệm chức vụ Đảng và chính quyền tăng lên. Theo

thống kê, sau khi kiện toàn, số người kiêm nhiệm ở cấp tỉnh và tương đương là 83 người; còn cấp thành phố địa khu và huyện, số kiêm nhiệm phân biệt là 311 người và 1.588 người. Điều này tạo điều kiện thuận lợi cho việc giảm bớt số thành viên trong ban lãnh đạo các cấp.

Bốn là, tuổi đời của đội ngũ lãnh đạo được trẻ hoá. Theo thống kê, tuổi đời bình quân của số lãnh đạo cấp tỉnh và tương đương là 52,9 tuổi, giảm được 0,3 tuổi so với khoá trước. Đồng thời, đội ngũ này đã có sự kết hợp giữa ba độ tuổi 40, 50 và 60, được gọi tắt là “456”. Trong số 98 vị Bí thư, phó Bí thư cấp tỉnh và tương đương, số người sinh những năm 1950 là 56 người, chiếm 57%, sinh những năm 1940 là 39 người, chiếm 40%.

Năm là, trình độ văn hoá cao hơn trước. Theo thống kê, trong số lãnh đạo cấp tỉnh và tương đương, có 369 người có trình độ đại học trở lên, chiếm 91,6%, cao hơn so với khoá trước 14 điểm bách phân. Trong số 98 vị lãnh đạo Đảng cấp tỉnh, số người có trình độ sau đại học (thạc sĩ và tiến sĩ) là 59 người, chiếm 60%. Ví dụ: Bí thư thành uỷ Thượng Hải - Tập Cận Bình có học vị thạc sĩ Luật học; Bí thư thành uỷ Liêu Ninh - Lý Khắc Cường có học vị tiến sĩ Kinh tế học; Bí thư thành uỷ Giang Tô - Lý Nguyên Trào có học vị tiến sĩ Luật học v.v...

Điều đáng chú ý là, số người tốt nghiệp các chuyên ngành thuộc lĩnh vực

khoa học xã hội và nhân văn như: văn - sử - triết, luật học, kinh tế, chính trị, báo chí truyền thông... tăng lên. Trong số 98 vị lãnh đạo cấp tỉnh và tương đương, có 72 người tốt nghiệp các chuyên ngành nêu trên. Nếu như trước đây, thời kỳ đầu mới thành lập nước, cán bộ lãnh đạo đều là những người đã trải qua chiến tranh cách mạng, được gọi là “quan cách mạng”. Bước sang thời kỳ cải cách mở cửa, tuyệt đại đa số lãnh đạo được đào tạo từ các chuyên ngành kỹ thuật, gọi là “quan kỹ thuật”. Giờ đây, khi cải cách mở cửa ngày càng đi sâu, việc đề xuất quan điểm phát triển khoa học và xây dựng xã hội hài hoà, điều đó đã thúc đẩy sự thay đổi kết cấu tri thức của đội ngũ lãnh đạo, chuyển sang *quản lý xã hội* là chủ yếu.

Sáu là, số cán bộ được luân chuyển tăng lên. Theo thống kê, trong lần kiện toàn đội ngũ cán bộ này, số cán bộ luân chuyển ở cấp tỉnh và tương đương là 66 người; còn số cán bộ luân chuyển ở cấp thành phố địa khu và tương đương, cấp huyện và xã (thị trấn) đều tăng hơn so với khoá trước, phân biệt là 127 người, 1.093 người và 7.413 người. Các chức vụ Chánh (cả đảng và chính quyền), Chủ nhiệm Ủy ban kiểm tra và Trưởng ban Tổ chức cấp huyện, thị cơ bản thực hiện chế độ *người khác địa phương đảm nhận*.

Tóm lại, những điểm trình bày trên đây cho thấy, công việc chuẩn bị cho Đại hội XVII ĐCS đã hoàn tất. *Về mặt lý*

luận, báo cáo chính trị sẽ tiếp tục quán triệt *quan điểm phát triển khoa học*, hoàn thiện và sâu sắc thêm lý luận về xã hội hài hoà. *Về mặt nhân sự*, theo xu thế chung hiện nay, đội ngũ lãnh đạo cấp Trung ương cũng sẽ được trẻ hoá hơn, đồng thời có sự kết hợp giữa ba độ tuổi già, trung niên và thanh niên – theo đó số người sinh những năm 1950 tăng lên; trình độ văn hoá sẽ cao hơn trước và kết cấu tri thức của họ sẽ thay đổi theo hướng tăng số người có chuyên ngành về khoa học xã hội và nhân văn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hồ Cẩm Đào: *Bài phát biểu tại trường Đảng Trung ương Trung Quốc ngày 25-6-2007*. Bản dịch tiếng Việt của Viện Nghiên cứu Trung Quốc.
2. *Đột phá mới về lý luận và thực trạng xây dựng CNXH ở Trung Quốc*. “Diễn đàn chủ nghĩa xã hội”, số 1 – 2006.
3. Người phụ trách Ban Tổ chức Trung ương ĐCS Trung Quốc trả lời phỏng vấn báo chí về công tác bầu cử đại biểu Đại hội XVII. Mạng Tân Hoa, ngày 12 – 11 – 2006.
4. Bốn cấp tỉnh, thành phố, huyện, xã trong cả nước đều hoàn thành thuận lợi kiện toàn lãnh đạo khoá mới. Mạng Tân Hoa, ngày 9-8-2007.